

OLIY TA'LIMDA MUTAXASSISLIK FANLARINI O'QITISHDA O'QITISHNING INTERFAOL USULLARINI QO'LLASH VA UNING DOLZARBLIGI

Turakulov Jaxongir Ulugbekovich
Jizzax politexnika instituti
“Kimyo muhandisligi” kafedrası dotsenti, Jizzax, O'zbekiston.

Annotatsiya:

Mazkur ilmiy maqolada zamonaviy ta'lim tizimida mutaxassislik fanlarini samarali o'qitish jarayonida interfaol usullardan foydalanish va uning ta'lim jarayonidagi ahamiyat beqiyos ekanligi haqida gap boradi. Ayniqsa, oliy ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitishda interfaol yondashuvlardan foydalanish talabalarni mustaqil fikrlashga, ijodiy yondashishga, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishdagi o'rniga urg'u berilgan.

Kalit so'z: interfaol usullar, zamonaviy texnologiya, integratsiya, metodologiya, psixologiya, didaktika, sotsiologiya, klaster, konstruktivizm, kompetensiya.

ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ ОБУЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ ПРОФИЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ И ИХ АКТУАЛЬНОСТЬ

Туракулов Жахонгир Улугбекович
Доцент кафедры «Химическая инженерия» Джизакского
политехнического института, Джизак, Узбекистан.

Аннотация:

В данной научной статье рассматривается применение интерактивных методов в эффективном преподавании профильных дисциплин в современной системе образования и их исключительная значимость в образовательном процессе. В частности, подчеркивается важность использования интерактивных методов в преподавании профильных дисциплин в высшей школе с точки зрения развития самостоятельности мышления, творческого подхода и практических навыков студентов.

Ключевые слова: интерактивные методы, современные технологии, интеграция, методология, психология, дидактика, социология, кластер, конструктивизм, компетентность.

THE USE OF INTERACTIVE TEACHING METHODS IN TEACHING SPECIALIZED SUBJECTS IN HIGHER EDUCATION AND ITS RELEVANCE

Turakulov Jaxongir Ulugbekovich

Associate Professor of the Department of “Chemical Engineering” of the
Jizzakh Polytechnic Institute, Jizzakh, Uzbekistan.

Abstract:

This scientific article discusses the use of interactive methods in the effective teaching of specialized subjects in the modern education system and its incomparable importance in the educational process. In particular, the use of interactive approaches in teaching specialized subjects in higher education is emphasized in terms of developing students' independent thinking, creative approach, and practical skills.

Keywords: interactive methods, modern technology, integration, methodology, psychology, didactics, sociology, cluster, constructivism, competence.

Asosiy qism

Interfaol usullar deganda, avvalo, ta'lim jarayonida talabaning faol ishtirokini ta'minlaydigan, uning fikrlash qobiliyatini rivojlantiradigan va mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatadigan usullar tushuniladi. Ular orasida "Aqliy hujum", "Klaster", "Debat", "Insert", "Baliq skeleti", "Case study" kabi metodlar keng qo'llaniladi. Ushbu usullar talabalarda tanqidiy fikrlash, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish, turli nuqtayi nazarlarni solishtirish va xulosaga kelish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Mutaxassislik fanlarini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish, eng avvalo, o'quv jarayonini faollashtirishga xizmat qiladi. Masalan, "Case study" usuli orqali talabalar real hayotiy vaziyatlarni tahlil qilib, nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash imkoniga ega bo'ladilar. Shu bilan birga, debate va muammoli savollar asosida tashkil etilgan mashg'ulotlar talabalarda mustaqil va erkin fikrlash malakalarini shakllantiradi.

Interfaol usullarning afzalliklaridan yana biri — ular talabalarni faqat bilim olish bilan cheklanmay, balki hamkorlikda ishlash, jamoada faoliyat yuritish, o'z fikrini asoslab bera olishga ham o'rgatadi. Bu esa zamonaviy mehnat bozorida talab qilinadigan ko'nikmalardan biri hisoblanadi. Shuningdek, bunday usullar o'quv jarayonida monotonlikni bartaraf etib, talabalar motivatsiyasini kuchaytiradi.

Bugungi kunda oliy ta'lim muassasalarida interfaol usullarni qo'llashning dolzarbligi shundan iboratki, ular ta'lim jarayonini xalqaro talablarga yaqinlashtirish imkonini beradi. Jahonning yetakchi oliy ta'lim maskanlarida mutaxassislik fanlarini o'qitishda interfaol yondashuvlar asosiy metodlardan biri sifatida qoraladi. Shu bois, O'zbekistonda ham oliy ta'lim tizimida interfaol usullarni keng tatbiq etish, ularni pedagoglarning kasbiy faoliyatiga integratsiyalash muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, oliy ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitishda interfaol usullarni qo'llash bugungi kun ta'limi uchun dolzarb masalalardan biridir. Interfaol usullar yordamida talabalar nafaqat chuqur nazariy bilimlarga ega bo'ladilar, balki mustaqil fikrlash, jamoada ishlash, turli muammolarga ijodiy yechim topish ko'nikmalarini ham shakllantiradilar. Bu esa, o'z navbatida, oliy ta'lim muassasalarida raqobatbardosh mutaxassislarni tayyorlash jarayonining samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 27-apreldagi PQ–4708-son qarori.
2. Azizxo‘jaeva N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: TDPU nashriyoti, 2019.
3. Shodmonov E., To‘rayev A. Ta’lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanish. – Samarqand: Zarafshon, 2021.
4. G‘aniyev B. Oliy ta’limda pedagogik innovatsiyalar. – Toshkent: Universitet, 2020.
5. Brown G., Atkins M. Effective Teaching in Higher Education. – London: Routledge, 2018.
6. Bonwell C., Eison J. Active Learning: Creating Excitement in the Classroom. – Washington DC: Jossey-Bass, 2020.
7. Biggs J., Tang C. Teaching for Quality Learning at University. – Berkshire: Open University Press, 2019.